

PREMIUM

Steven Lak in het kantoor van Deltalinqs in de Waalhaven. Jarenlang was de voorzitter van Deltalinqs de spreekbuis van het bedrijfsleven in de Rotterdamse haven. Vanavond nam hij afscheid. © Arie Kievit

Havenkopstuk: ‘Investeringen in Rotterdamse haven lopen terug door onduidelijk milieubeleid’

Bedrijven stellen investeringen in de Rotterdamse haven uit. Dat constateert voorzitter Steven Lak van Deltalinqs. Volgens de voorman van de havenondernemers komt dit door het onduidelijke Nederlandse milieubeleid.

Leon van Heel 20-01-20, 19:36

„De bedrijven steken hun geld nu eerder in hun vestigingen in de Verenigde Staten en Azië.”

Een indicator voor de teruglopende investeringen is het aantal vergunningaanvragen. Lak put hiervoor uit openbare informatie van de DCMR, want bij deze regionale milieudienst komen de aanvragen van de bedrijven in de haven binnen. „De laatste vier jaar is duidelijk sprake van een dalende trend.”

Volgens Lak hebben bedrijven wel plannen, maar blijven die in de la zolang de overheid geen subsidies toezegt. Het gaat om grote investeringen om de haven te

vergroenen, zegt hij. „De bedrijven willen wel. Sinds het Klimaatakkoord van Parijs zijn zij om.”

Broeikasgas

Hij noemt onder meer het CO₂-afvangproject Porthos en het waterstofplan [H-vision](#). Bij het eerste willen de olieraffinaderijen ExxonMobil en Shell en de chemiefabrieken van Air Liquide en Air Products samen met het Havenbedrijf Rotterdam hun overtollige broeikasgas [in lege aardgasvelden](#) onder de Noordzeebodem stoppen. Bij het tweede gaat het om de overstap van de fabrieken en raffinaderijen van fossiele brandstof naar stroom en waterstof. Bij elkaar is er 3 miljard euro mee gemoeid.

Volgens Lak hebben de bedrijven ten onrechte de naam dat zij milieu-investeringen tegenhouden. „Zij staan in de startblokken. Het is de overheid die afhoudt.”

‘De tijd dringt’

De tijd dringt, zegt hij. In 2030 moet volgens het Parijs-akkoord de uitstoot van het broeikasgas CO₂ zijn gehalveerd. „De fabrieken hebben in deze periode nog maar twee onderhoudsstops en dat zijn de momenten om de installaties aan te passen.”

Lak (65) luidde vanavond de noodklok tijdens het Deltalinqs Jaardiner, waarbij minister Stientje van Veldhoven (milieu, D66), stadsbestuurders, Tweede Kamerleden en havenbaronnen aanwezig waren. Zijn toespraak was meteen zijn afscheidsspeech. Hij heeft vandaag het voorzitterschap van Deltalinqs overgedragen aan oud-minister en voormalig DSM-topman [Atzo Nicolai](#) (59).

Het volledige interview met Steven Lak vindt u hieronder. Nog één keertje stond hij vanavond pal voor de Rotterdamse haven.

Vier decennia werkte Steven Lak in de haven, afwisselend bij de overheid en het bedrijfsleven en altijd op belangrijke posities. © Arie Kievit

De bedrijven in de Rotterdamse haven willen wel vergroenen. Graag zelfs, maar het is de overheid die dwarsligt.

„Beschamend.” Nog één keer trekt havenprominent Steven Lak (65) van leer.

Vier decennia werkte Steven Lak in de haven, afwisselend bij de overheid en het bedrijfsleven en altijd op belangrijke posities. Op het cv van de jurist staan het ministerie van Verkeer en Waterstaat, Smit International, het Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO), het gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam en containeroverslagbedrijf ECT. De laatste jaren was hij voorzitter van Deltalinqs, de koepelorganisatie van de bedrijven. Een sleutelpositie. Een van de taken van de voorzitter van Deltalinqs is onderhandelen met de autoriteiten over de hoogte van de havengelden.

En onderhandelen kan Lak. Een scherp denker, die met z'n opgerolde mouwen, warrige haar en droge humor een harde boodschap innemend kan brengen. Typerend voor hem is dat hij in die veertig jaar geen vijanden heeft gemaakt. „Wandelend door Rotterdam kom ik altijd wel iemand tegen met wie ik gewerkt heb. Dat vind ik zo leuk aan hier werken en wonen”, zegt hij.

Schilderijen

Van tevoren neemt hij z'n toespraak door in z'n al opgeruimde werkkamer van het Deltalinqs-kantoor. „Ik kom hier niet meer terug.” Z'n blik dwaalt af naar twee moderne schilderijen aan de muur. „Daar moet ik thuis nog een plek voor vinden.”

Het is z'n allerlaatste optreden als Deltalinqs-voorzitter. Bij het traditionele Jaardiner van Deltalinqs schuiven vanavond 550 genodigden aan in de Onderzeebootloods bij Heijplaat. Havenbonzen, stadsbestuurders en Tweede Kamerleden. Hoofdgast is minister Stientje van Veldhoven. Nog één toespraak en dan zit het erop.

Schrappen

Hij heeft flink in z'n tekst moeten schrappen, zegt hij. Twee belangrijke boodschappen heeft hij. Als hij te veel zegt, leidt dat alleen maar af. De eerste is: wees zuinig op de mensen, want de haven kampt met een personeelstekort en de drugshandel maakt het werk er niet gemakkelijker op. „We winnen die drugsoorlog niet, maar we moeten wel alles op alles zetten.” Ook staat hij stil bij de vier [dodelijke arbeidsongevallen](#) het afgelopen jaar. „Exceptioneel negatief. Dit dwingt ons allemaal het veiligheidsdenken in de opleidingen en elke dag op het werk constant verder aan te scherpen.”

De tweede boodschap gaat over de toekomst van de Rotterdamse haven. Het gaat niet goed nu, zegt hij. De industrie zit volgens hem onterecht in het verdomhoekje van de politiek en milieuorganisaties, die volgens hem wel erg veel en gemakkelijk op de bedrijven afgeven. „En dat wordt in de media wel heel veel belicht.” Het gaat vaak over vervuiling, zegt hij, terwijl de oplossingen daarvoor op zich laten wachten. „En dat ligt niet aan de industrie.”

Met het geld dat de bedrijven opbrengen, betalen we de zorg en het onderwijs

Steven Lak

Politici gaan voorbij aan de waarde van de bedrijven, zegt hij. „De haven is goed voor 400.000 banen, 5 procent van de werkgelegenheid in Nederland. Met het geld dat wij opbrengen, betalen we de zorg en het onderwijs. Dat is niet erg. Dat is zelfs goed. Het gaat mij erom dat de overheid onvoldoende beseft dat er zonder bedrijvigheid geen welvaart is en ook geen welzijn.”

Dalende trend

Die bedrijvigheid staat volgens hem onder druk. „Bedrijven investeren minder.” Hij ziet het aantal aanvragen voor vergunningen teruglopen. Een belangrijke indicator voor wat hij ook om zich heen hoort, zegt hij. Hij laat een statistiek zien van de DCMR, bij de regionale milieudienst komen de vergunningen voor de bedrijven in de haven binnen. „Een duidelijk dalende trend in de laatste vier jaar.”

Dat komt door de overheid, zegt hij. Omdat die niet duidelijk is over milieuregelgeving. „Bedrijven willen milieuvriendelijker produceren. Echt waar. De tijd dat ze dat afhielden, ligt ver achter ons.” Het Klimaatakkoord van Parijs, gesloten in december 2015, betekende volgens hem de omslag. „Sindsdien staan de bedrijven in de startblokken.”

De overheid doet alsof ze alle tijd heeft, maar voor bedrijven staat 2030 al voor de deur

Steven Lak

Ze wachten tot de overheid duidelijkheid geeft over subsidies, zegt hij. „Die komt almaar niet.” Hij heeft het over de SDE+-subsidieregeling die raffinaderijen en chemiefabrieken kan helpen CO₂-afvang te financieren en over te stappen van fossiele brandstof naar stroom. „Het blijft onduidelijk of die subsidie daarvoor gebruikt mag worden. De overheid doet alsof ze alle tijd heeft, maar voor bedrijven staat 2030 al voor de deur.” Dat is het jaartal waarop de uitstoot van broeikasgassen gehalveerd moet zijn.

Ook op andere dossiers mist hij ‘gevoel voor urgentie’ bij de overheid. Hij noemt de strengere uitleg van Europese regelgeving in Nederland, waardoor de scheepswerven werk mislopen. „Dat gaat nu naar Spanje, Portugal en België. Ook Europese Unie.”

En hij heeft het over de stikstof- en PFAS-aanpak, waardoor bouwprojecten - ook in de haven - stilliggen. „Beschamend, omdat de overheid bij deze dossiers onvoldoende vooruitziend is geweest.”

Glas wijn

Na afloop van het Jaardiner rijdt hij naar z'n huis in Rotterdam-Noord. Daar drinkt hij nog een glas wijn. En dat was het dan. Hij is klaar voor ‘een heel rustig leven’.

Dat betekent in het geval van Lak nog het voorzitterschap van ondernemersorganisatie Evofenedex en een trits commissariaten en bijbanen. Commissaris bij het havenconcern HES Beheer en bij ov-bedrijf RET en voorzitter van de Stichting Vermogensbeheer Belangenbehartiging Pensioenen voor de Haven, om er een paar op te noemen. Hij wil reizen en boeken lezen. Hij verslindt er nu al één per dag. Politieke ambities heeft hij niet. „Ik ben meer een bestuurder en mijn leven komt nu in een fase van toezicht.”